

Finanční výdaje MŽP na podporu implementace mnohostranných environmentálních smluv

Česká republika podporuje rozvoj multilaterální environmentální spolupráce, která bude napomáhat nejen řešení národních, regionálních a globálních problémů, ale i přispívat k uplatňování českých odborníků a zkušeností. Mnohostranné environmentální smlouvy jsou konkrétními nástroji k realizaci tohoto cíle. Na podporu jejich plnění na národní úrovni vydává své prostředky také Ministerstvo životního prostředí. V roce 2012 to bude 3,5 mil. Kč. MŽP klade důraz na to, aby prostředky byly využívány maximálně účelně. Oproti roku 2011 byla částka vydávaná na tyto aktivity snížena téměř o polovinu. MŽP tak dosáhlo v této oblasti potřebných úspor. Zároveň se snaží zachovat podporu vybraným aktivitám tak, aby nedošlo k ohrožení plnění povinností ČR převzatých v rámci ratifikace smluv a aby ČR i přes potřebná úsporná opatření dále hrála úlohu významného hráče v mezinárodních environmentálních vztazích.

Téměř 30% částky vyčleněné na podporu implementace MEAs bude využito na zapojení ČR do úkolů řešených v rámci různých pracovních a úkolových skupin Úmluvy o dálkovém znečištění ovzduší přesahujícím hranice států (CLRTAP) sjednané v rámci Evropské hospodářské komise OSN. Úkolové a pracovní skupiny mj. připravují emisní inventury a projekce emisí a transportu škodlivin (SO_x, NO_x, amoniak, těžké organické látky, těžké kovy, perzistentní organické polutanty) v celém regionu EHK OSN, kam spadají nejen státy Evropy, ale také Kanada a USA. Zkoumají dopady škodlivin na životní prostředí a zdraví lidí. Poskytují tak podklady pro rozhodování, jak upravit politiku ochrany ovzduší v celém regionu, aby byla do budoucna účinnější.

Dalších přibližně 25% půjde na podporu plnění smluv zaměřených na ochranu přírody a krajiny. Podpořen bude 2. ročník národní soutěže Cena české krajiny. Její vítěz bude koncem roku nominován do mezinárodní soutěže Cena Rady Evropy za krajinu. Vytvořeny budou výukové manuály o Úmluvě o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin (CITES) pro základní a střední školy. Uspořádány budou semináře o uplatňování této úmluvy v ČR a EU. Jejich cílem je mj. rozšířit znalosti pracovníků kontrolních složek státní správy nutné k účinné kontrole plnění závazků z úmluvy plynoucích. Úmluvu CITES Česká republika úspěšně plní již 20 let. Za příkladnou práci a úspěchy v potírání nelegálních přeprav papoušků dostala Celní správa České republiky a Česká inspekce životního prostředí v roce 2010 dokonce zvláštní uznání od výkonného tajemníka CITES. Zajímavé informace jistě přinese i plánované vyhodnocení údajů o avifauně Vodního díla Nové Mlýny za posledních 20 let. Vodní dílo je součástí mokřadu mezinárodního významu „Mokřady dolního Podyjí“. Vyhodnocení poslouží k plnění reportingových povinností ČR vůči Dohodě o ochraně africko-euroasijských stěhovavých vodních ptáků (AEWA), přispěje k plnění Ramsarské úmluvy zaměřené na ochranu mokřadů mezinárodního významu a tzv. Bonnské úmluvy o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů.

Další čtvrtina prostředků bude alokována na smlouvy přispívající k vytváření bezpečného prostředí – např. environmentálně šetrné nakládání s chemickými látkami, pesticidy, prevenci průmyslových havárií s přeshraničními účinky. V těchto oblastech disponuje ČR experty, jejichž práce je celosvětově poptávaná. Skutečnost potvrzuje to, že Centrum pro výzkum toxických látek v prostředí (RECETOX) při Masarykově univerzitě v Brně bylo jmenováno Regionálním centrem pro podporu implementace Stockholmské úmluvy o perzistentních organických polutantech pro státy střední a východní Evropy. Pomáhá s implementací úmluvy také řadě afrických států a některým státům v Asii. Prostředky přispějí také ke zpopularizování činnosti Montrealského protokolu o látkách, které

poškozují ozonovou vrstvu, na národní úrovni. Tato jednoznačně nejúspěšnější mnohostranná environmentální smlouva, která letos oslaví již 25. výročí, přispěla k prevenci milionů případů rakoviny kůže, šedého zákalu a dalších zákeřných onemocnění. Čeští experti výrazně přispěli k tomu, že svět disponuje daty o stavu ozonové vrstvy nejen nad střední Evropou, ale také nad Antarktidou. V roce 2012 se zaměříme na to, aby se tyto informace dostaly více do povědomí české veřejnosti.

Nezapomnělo se samozřejmě ani na úmluvy zaměřené na posílení informovanosti veřejnosti jako je Aarhuská úmluva nebo Protokol registrech úniků a přenosů znečišťujících látek (Protokol PRTR). Do českého jazyka bude přeložena a zveřejněna poslední verze tzv. „Aarhus Guidance“ - aktualizovaného návodu na implementaci Aarhuské úmluvy. Plánuje se další podpora webových stránek, na kterých je mj. zajištěna občanská poradna, či např. organizace kulatého stolu k problematice účasti a informování veřejnosti.